

STANDARDY KVALITY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Středisko terénních služeb

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Standard č. 1	CÍLE A ZPŮSOBY POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB																
Cíl standardu	Umožnit lidem v nepříznivé sociální situaci využít možnosti čerpat potřebné služby a zůstat součástí místního společenství. Poskytované služby jsou bezpečné, odborné a respektují potřeby a důstojný život klientů.																
Přílohy a související vnitřní předpisy	Příloha č. 1 Etický kodex pracovníků CSZS Příloha č. 2 Popis činností a postupů zajišťujících řádný průběh Sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi Příloha č. 3 Vnitřní pravidla SAS																
Platnost od	1.8.2024																
Revize a aktualizace	Plné aktualizované znění																
	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>Datum</th><th>Jméno, pracovní pozice</th><th>Podpis</th></tr></thead><tbody><tr><td>Zpracoval</td><td>19.7.2024</td><td>Bc. Jana Klímová, sociální pracovník, metodik</td><td></td></tr><tr><td>Kontroloval a odsouhlasil</td><td>24.7.2024</td><td>Mgr. Miroslava Němcová, DiS., vedoucí STS Mgr. Renata Malichová, vedoucí úseků a kvality služeb</td><td> Mgr. Renata Malichová, MSc. vedoucí úseků a kvality služeb</td></tr><tr><td>Schválil</td><td>31.7.2024</td><td>Mgr. Barbora Vacková, ředitelka CSZS</td><td></td></tr></tbody></table>		Datum	Jméno, pracovní pozice	Podpis	Zpracoval	19.7.2024	Bc. Jana Klímová, sociální pracovník, metodik		Kontroloval a odsouhlasil	24.7.2024	Mgr. Miroslava Němcová, DiS., vedoucí STS Mgr. Renata Malichová, vedoucí úseků a kvality služeb	 Mgr. Renata Malichová, MSc. vedoucí úseků a kvality služeb	Schválil	31.7.2024	Mgr. Barbora Vacková, ředitelka CSZS	
	Datum	Jméno, pracovní pozice	Podpis														
Zpracoval	19.7.2024	Bc. Jana Klímová, sociální pracovník, metodik															
Kontroloval a odsouhlasil	24.7.2024	Mgr. Miroslava Němcová, DiS., vedoucí STS Mgr. Renata Malichová, vedoucí úseků a kvality služeb	 Mgr. Renata Malichová, MSc. vedoucí úseků a kvality služeb														
Schválil	31.7.2024	Mgr. Barbora Vacková, ředitelka CSZS															

Provedené aktualizace

Datum platnosti aktualizace	Zpracoval: jméno, příjmení, pracovní zařazení	Obsah aktualizace	Kontroloval, odsouhlasil datum/razítko s jmenovkou/podpis	Schválil ředitel CSZS datum/razítko s jmenovkou/podpis

Kritérium:

a) Poskytovatel má písemně definováno a zveřejněno poslání, cíle a zásady poskytované sociální služby a okruh osob, kterým je určena, a to v souladu se zákonem stanovenými základními zásadami poskytování sociálních služeb, druhem sociální služby a individuálně určenými potřebami osob, kterým je sociální služba poskytována; podle tohoto poslání, cílů a zásad poskytovatel postupuje;

Realizace:

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (dále jen SAS), je od 1. 7. 2015 sociální službou, registrovanou podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Poskytovatelem služby je Centrum sociálních a zdravotních služeb Příbram (dále jen CSZS).

Služba je zajišťována terénní a ambulantní formou.

SAS se poskytuje rodinám s dětmi, u kterých je jejich vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokážou sami bez pomoci překonat, a u kterých existují další rizika ohrožení jejich vývoje. Služba obsahuje tyto základní činnosti (§ 63 zákona č. 108/2006 Sb. a § 30 vyhlášky č. 505/2006 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů):

a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti

1. pracovně výchovná činnost s dětmi,
2. pracovně výchovná činnost s dospělými, například podpora a nácvik rodičovského chování včetně vedení hospodaření a udržování domácnosti, podpora a nácvik sociálních kompetencí v jednání na úřadech, školách, školských zařízeních; přitom alespoň 70 % těchto činností je zajišťováno formou terénní služby,
3. nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností dítěte,
4. zajištění podmínek a poskytnutí podpory pro přiměřené vzdělávání dětí,
5. zajištění podmínek pro společensky přijatelné volnočasové aktivity,

b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:

doprovázení dětí do školy, školského zařízení, k lékaři, na zájmové aktivity a doprovázení zpět,

c) sociálně terapeutické činnosti:

socioterapeutické činnosti, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob,

d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:

1. pomoc při vyřizování běžných záležitostí,
2. pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a pomoc a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob.

Základní sociální poradenství podle § 37 zák. č. 108/2006 Sb., které zajišťují všechny sociální služby všem osobám, které se na službu obrátí a podle vyhl. č. 505/2006 Sb. zahrnuje:

- a) poskytnutí informace směřující k řešení nepříznivé sociální situace prostřednictvím sociální služby;
- b) poskytnutí informace o možnostech výběru druhu sociálních služeb podle potřeb osob a o jiných formách pomoci, například o dávkách pomoci v hmotné nouzi a dávkách sociální péče,
- c) poskytnutí informace o základních právech a povinnostech osoby, zejména v souvislosti s poskytováním sociálních služeb, a o možnostech využívání běžně dostupných zdrojů pro zabránění sociálního vyloučení a zabránění vzniku závislosti na sociální službě,

d) poskytnutí informace o možnostech podpory členů rodiny v případech, kdy se spolupodílejí na péči o osobu.

Tj. poskytnout základní informace, které by mohly přispět k řešení nepříznivé sociální situace, problému, se kterým osoba přichází nebo kdykoli v průběhu služby.

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK SAS

I. Poslání SAS

Posláním SAS je pomáhat rodinám s dětmi v nepříznivé sociální situaci, jejíž dopady negativně ovlivňují vývoj dítěte a tuto situaci rodiny neumí nebo nedokážou řešit vlastními silami. Naše pomoc směřuje k motivaci, aktivizaci vlastních zdrojů, získání informací a posilování dovedností členů rodiny potřebných pro pozitivní změnu ve fungování rodiny v běžném životě nebo stabilizaci nepříznivé sociální situace.

II. Okruh osob, kterým je služba určena

Služba je určena rodinám s nezletilými dětmi, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivé sociální situace a u kterých existují další rizika ohrožení jejich vývoje. Služba se poskytuje také nastávajícím matkám, pokud zde existuje riziko ohrožení vývoje dítěte po narození. Do cílové skupiny patří nejen rodiče, ale i další osoby, které zajišťují péči o dítě (např. prarodiče, pěstouni, aj.).

Vymezení cílové skupiny dle údajů v registru poskytovatelů sociálních služeb:

- děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy;
- rodiny s dítětem/dětmi, bez věkového omezení

Nepříznivou sociální situací se rozumí zejména tyto životní situace rodiny nebo jejich kombinace:

- rodiny s omezeným přístupem ke zdrojům potřebným k zapojení se do běžného života společnosti např. potíže v souvislosti s etnickou příslušností nebo prostorovým vyloučením (vyloučené lokality);
- nedostatečné povědomí o svých právech a povinnostech, snížená schopnost např. jednat s úřady;
- špatná finanční situace rodiny (nedostatečné příjmy, nezvládnuté hospodaření, zadluženost, nedostatečné zajištění materiálních potřeb členů domácnosti);
- potíže v uplatnění se na trhu práce (znevýhodnění, dlouhodobá nezaměstnanost, existence dalších bariér);
- nevyhovující nebo nejistá bytová situace rodiny (nevyhovující úroveň bydlení, hrozba vystěhování, nedostatečné vybavení domácnosti);
- snížená schopnost pečovat o dítě a vychovávat jej, zajistit mu péči o fyzické a psychické zdraví;
- výchovné a vzdělávací obtíže u dětí (nefunkční nebo problematické styly výchovy, nepravidelná neomluvená docházka do školy, nedostatečná školní příprava, špatná komunikace se školou aj.);

- ohrožení dětí rizikovým chováním nebo způsobem života pečujících osob (neřešená závislost na návykových látkách, domácí násilí, aj.);
- obtíže v navazování a udržování funkčních mezilidských vztahů (špatné komunikační styly, časté neshody), nedostatek sociálních kontaktů;
- obtíže rodiny v souvislosti s nepříznivým zdravotním stavem člena rodiny nebo osamělostí rodiče;
- rodiny, kterým bylo dítě nebo děti odebrány a potřebují podporu při návratu dítěte zpět tak, aby potřeby dítěte byly řádně naplňovány a posílen potenciál rodiny.

III. Cíle SAS

1. Podporovat znalosti a povědomí členů rodiny při orientaci v možnostech řešení své situace tak, aby měli dostatek informací pro správné rozhodování, jak situaci řešit s porozuměním možných důsledků;
2. Pomáhat při obnovení nebo zachování fungování rodiny v jejím přirozeném prostředí. Poskytnout takovou pomoc, kterou rodiny potřebují k tomu, aby uměly zvládat činnosti běžného života a zajistit svým dětem dle svých možností přiměřené podmínky pro jejich zdravý vývoj především v těchto oblastech:
 - a) materiální podmínky a zázemí:
 - mít zajištěné finanční prostředky (např. ze zaměstnání, výživného, dávek);
 - získat nebo si udržet vhodné bydlení, vybavení domácnosti s ohledem na potřeby dětí;
 - b) získání nebo posilování dovedností na návyků potřebných pro běžné samostatné fungování rodiny, např.:
 - umět rozpoznávat a naplňovat fyzické a psychické potřeby dětí;
 - korigovat nežádoucí vzorce chování a problematické výchovné styly;
 - zajištění potřebné zdravotní péče své a dětí;
 - umět vést domácnost a hospodařit s penězi, řešení zadluženosti;
 - umět vyřídit běžné záležitosti např. na úřadech, u lékaře, ve škole, aj.
 - umět zajistit dětem podmínky pro společensky přijatelné volnočasové aktivity, doučování a přípravu do školy;
 - umět navazovat a rozvíjet funkční vztahy, vhodně komunikovat (rodina, přátelé, širší společenské prostředí);
 - rozpoznávat a řešit rizikové způsoby chování u dětí či dospělých členů domácnosti

Napomáhat dětem a dospívajícím, aby dosáhli možnosti získat:

- dovednosti a návyky odpovídající jejich věku, které jsou důležité pro vzdělávání a běžný způsob života;
- trávili volný čas podle svých zájmů vhodným a s vrstevníky srovnatelným způsobem a měli kontakt s širším společenským prostředím;
- měli funkční vztahy s rodinou a vrstevníky.

Cílem je pomoci rodině v co nejoptimálnější míře tak, aby vývoj dítěte/ dětí nebyl ohrožen. Tzn. že rodina je schopna samostatně zvládat problémy každodenního života a dovede v rámci svých možností a schopností zajistit svým dětem, odpovídající prostředí a podmínky pro jejich zdravý vývoj a výchovu.

Minimálním cílem je poskytnout potřebnou podporu rodině tak, aby alespoň nedošlo k prohlubování její nepříznivé sociální situace.

IV. Zásady SAS

- Komplexnost a provázanost** – na rodinu a její situaci pohlížíme v souvislostech, nikoli jen v dílčích aspektech, vnímáme rodinu jako celek, kde se jednotliví členové vzájemně ovlivňují a mohou kooperovat. Při poskytování služby usilujeme o:
 - posílení a zapojení celého rodinného systému do řešení situace;
 - dialog, jednotný přístup a souhru pracovníků SAS, kteří se na poskytování služby podílejí;
 - interdisciplinární spolupráci s dalšími odborníky, službami a institucemi, které mohou být nápomocni v tom, co rodina potřebuje řešit.
- Individuální přístup podporující samostatnost** – průběh služby plánujeme a realizujeme s ohledem na odlišnosti potřeb, přání, osobní a rodinou situaci našich klientů. Pracovníci SAS klienty zplnomocňují, podporují jejich vlastní aktivitu, napomáhají k získání potřebných kompetencí pro samostatné řešení problému v budoucnosti.
- Dobrovolnost a autonomie** - spolupráce s rodinou je založena na výhradně dobrovolném smluvním vztahu. Rodina je chápána jako vysoce soukromá oblast s právem na vlastní autonomii. Pracovníci SAS pomáhají způsobem, na kterém se s klienty vždy předem společně domluví, do soukromého prostoru rodin vstupují výhradně za účelem poskytnutí činností služby, vždy v předem smluveném čase.

Kritérium (zásadní)

b) Poskytovatel vytváří podmínky, aby osoby, kterým poskytuje sociální službu, mohly uplatňovat vlastní vůli při řešení své nepříznivé sociální situace;

Realizace:

Mapa dokumentů k naplnění kritéria:

- Etický kodex pracovníků CSZS
- Vnitřní pravidla SAS
- Metodický pokyn pro ochranu práv osob
- Metodický pokyn pro jednání se zájemcem o službu SAS
- Metodický pokyn pro uzavírání smluv o poskytnutí služby SAS
- Metodický pokyn pro individuální plánování služby SAS
- Pravidla pro vyřizování stížností na kvalitu a způsob poskytování sociální služby

Poskytovatel (pracovníci poskytovatele) srozumitelnou formou informují klienty, zájemce o službu i veřejnost o možnostech a podmínkách služby a návaznosti dalších služeb (zpracováno v SQ 8, SQ 11 a SQ 12);

Kritérium (zásadní)

c) Poskytovatel má písemně zpracovány pracovní postupy zaručující řádný průběh poskytování sociální služby a podle nich postupuje;

Realizace:

Tyto postupy jsou přílohou č. 2 tohoto dokumentu a jsou dostupné a závazné pro všechny zaměstnance, kteří tyto činnosti v praxi zajišťují.

Kritérium

d) Poskytovatel vytváří a uplatňuje vnitřní pravidla pro ochranu osob před předsudky a negativním hodnocením, ke kterému by mohlo dojít v důsledku poskytování sociální služby.

Realizace:

Poskytovatel má vytvořena pravidla pro ochranu osob před předsudky a negativním hodnocením, ke kterému by mohlo dojít v důsledku poskytování sociální služby. Tyto pravidla jsou součástí **Metodický pokyn pro ochranu práv osob**. Pracovníci poskytovatele jsou s nimi seznámeni a jsou povinni se jimi řídit při své práci i mimo ni.

Závěrečné ustanovení:

1. Tento dokument plně nahrazuje jeho předcházející verzi, platnou od 18.4.2021.
2. Dostupný je v tištěné podobě u vedoucí STS. Dále je dostupný všem pracovníkům služby a vedení CSZS v elektronické podobě v zaměstnanecké sekci STS na www.centrumpribram.cz. Veřejný závazek je dostupný rovněž v informačních materiálech pro zájemce o službu a veřejnost na www.centrumpribram.cz v záložce střediska terénních služeb.
3. Dokument je závazný pro všechny pracovníky služby. Za jeho dodržování odpovídá vedoucí STS, která je zároveň povinna všechny pracovníky služby s tímto dokumentem prokazatelně seznámit.

